



REAGOVANJE

Pravo na iznošenje stavova nas ne oslobadja obaveze i odgovornosti tačnog informisanja

Hidrometeorološki zavod Crne Gore, kao lokalni konsultant za izradu Baze podataka za Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu je, prateći javnu raspravu, registrovao proizvoljne i netačne informacije i ocjene iznešene od strane WWF-a o izgradnji hidroelektrana na rijeci Morači. Zbog obaveze tačne informisanosti javnosti u dijelu koji se tiče naše nadležnosti, ukazujemo na neke osnovne podatke i činjenice, uvažavajući pritom predloge koje treba uputiti Obradivaču na razmatranje i doradu.

Pravo na iznošenje stavova nas ne oslobadja obaveze i odgovornosti tačnog informisanja i ne opravdava nepoznavanje ili nerzumijevanje, zbog čega ova institucija i upućuje na uvid javnosti ove tačne informacije.

Veliko je dezavuisanje javnosti kada se, na zvaničnom sajtu WWF organizacije (http://www.panda.org/wwf_news/news/?191672/Inadequate-study-of-four-dam-plan-leaves-beautiful-Montenegro-at-risk) navodi da rijeka Morača ucestvuje u ukupnom prihodu Skadarskog jezera sa 2/3, a da se pritom ne rasčlanjuje ukupan hidrološki sistem i bilans u vezi sa time. Naime rijeka Morača prije sastava sa rijekom Zetom učestvuje u dotoku u Skadarsko jezero sa svega 21%. Dakle, rijeka Zeta u jezero donosi najveću količinu vode, i to oko 30 do 40% više od rijeke Morače, koja inače, što je opšte poznato, ljeti čak presušuje. To sto manji vodotok (Morača) zadržava svoj naziv nakon sastava sa većim vodotokom (Zetom) ne smije da zamagljuje stručnu suštinu. Dakle, Morača u jezero unosi vode rijeke Zete, Ribnice, Cijevne, Sitnice i mnogih izvora, pa tek te sve sabrane vode čine oko 62% ukupnog bilansa jezera. Dakle, smatramo da bi svi trebalo da se založimo za autoritet tačnih podataka, a ne onih koji to nijesu, a koji se pritom vrlo slobodno prezentuju domaćoj i međunarodnoj javnosti, predstavljajući time i sve ono što rade crnogorski stručnjaci, kao neadekvatno.

Nije takodje tačno da će ribarstvo u jezeru biti ugroženo izgradnjom akumulacija. Izravnjanje proticaja a time i vodostaja stvara stabilniji nivo vode u jezeru sa manjim oscilacijama tokom godine. Tako će stabilniji nivo vode u jezeru imati pozitivne uticaje na uslove za živi svijet jezera, što je jasno pokazala stručna rasprava na Naučnom savjetu nacionalnih parkova Crne Gore, održana na



Skadarskom jezeru. Dakle, ovi hidrološki uticaji će biti nesumnjivo pozitivni. Uslovno negativni uticaji se mogu očekivati pod akumulacijama u kanjonu Morače, tamo gdje će biti promjene životnih uslova, posebno za pastrmku, mada će buduća jezera stvoriti uslove za novi i obimniji biodiverzitet. Ti negativni uticaji mogu eventualno biti i zbog dnevnog rada elektrana, što treba prenijeti na Glavni projekat radi projektovanja i uskladjivanja za smanjenje i otklanjanje tih uticaja.

Potopljeni objekti i infrastruktura su realan teret ovog projekta, ali će biti u potpunosti kompenzovani, te se ne bi mogli dovesti u linearni odnos sa zdravljem stanovništva.

Naravno da postoji niz opravdanih predloga koje treba uputiti Obradivaču, što i jeste cilj Javne rasprave, ali takvu vrstu predloga nije opravdano dovoditi u nivo razloga za odbacivanje inače zadovoljavajuće uradjene dokumentacije. U tom kontekstu se može delegirati i pitanje alterantivnih rješenja, mada je shodno Zakonu predvidjena nulta opcija, a rješenje preuzeto iz Strategije razvoja energetike koja je već izvršila analizu alternativa.

Rješenja hidroenergetskih izvora na drugim vodotocima, smanjenja gubitaka u energetsom sistemu Crne Gore, valjda je elementarno jasno da ne pripadaju Detaljnom prostornom planu i Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu koji su se nalazili na raspravi

Navedeni podaci proisticu iz DPP, SEA, Elaborata baze podataka, zaključaka Naučnog savjeta nacionalnih parkova, informacija saopštenih od kompetetnih eksperata u javnim raspravama u CANU i Državnom Savjetu za održivi razvoj.

Od suštinske je važnosti da se odluke donose na osnovu stručnih i tačnih informacija, što je motiv našeg obavjestavanja.

Podgorica, 15. April 2010.